

פרופ' אברהם שטיינברג

השתלת אברים

הגדרת המושג

השתלת אברים היא טכנולוגיה רפואית חדישה של החלפת איברים, חלקי איברים או רקמות, שהגיעו לאי-ספיקה סופנית – באיברים, חלקי איברים או רקמות תקינים.

האיבר המושל יכול להיות מאותו אדם לעצמו¹, מאדם אחד לאדם אחר², מבעל חיים לבן אדם³, או איברים מלאכותיים. איברים מושלמים יכולים להיות שלמים (כגון כליה, לב, כבד, וכד') או חלקיים (כגון שסתומי לב, עור, עצם, וכד').

איברים ורקמות טבעיים ברי-השתלה כיום הם: גפיים, דם וחלקי דם, כבד, כליות, לב, לבלב, חלקי מוח, מוח עצם, מעיים, עור, עצמות, קרנית העין, ריאות.

איברים או רקמות ברי השתלה מתורם חי הם: דם ומוצריו, מוח עצם, כליה, חלקי כבד וחלקי ריאה⁴. יתר האיברים הינם ברי השתלה רק ממת, בין אם מדובר במוות מוחי או במוות לבבי.

חלקי גוף מלאכותיים בשימוש כיום: מפרקים, שסתומי לב, תחליפי עור, תחליפי עצם, וכך כליה למלאכותית (דיאליזה), ומכונת לב-ריאות (לשימוש זמני בזמן ניתוח לב פתוח). לב מלאכותי נמצא בשלבי פיתוח ובשימוש מוגבל.

מבחינת השקפת ההלכה קיימות בעיות כלליות ועקרוניות המשותפות לכל האיברים המושלמים, ובעיות המיוחדות לאיברים מסוימים.

מקור: אנציקלופדיה הלכתית רפואית, כרך ג, עמ' 45-46 (2006)*

1. autograft
2. allograft
3. xenograft

4. בעניין השתלת שערות – ראה בשו"ת **אגרות משה** חאו"ח סי' מ, אות יח.
* הערך "השתלת אברים" באנציקלופדיה הלכתית רפואית כולל את הנושאים הבאים:
הגדרת המושג, רקע הסטורי, רקע מדעי, פרטי דינים, רקע אתי, רקע משפטי.
כרך ג עמ' 184-41.

ניתוחי השתלה 2005-2009

מתוך דו"ח המרכז הלאומי להשתלות שהתפרסם בחורף 2010

2009	2008	2007	2006	2005	האיבר
83	85	59	87	83	כליה
48	49	33	49	44	כבד
15	18	18	24	14	לב
45	51	34	45	34	ריאות
3	2	1	3	2	כבד+כליה
7	11	6	11	4	לבלב + כליה
	1				כבד+לבלב
2	1			2	לב+ריאות
		2		2	לבלב
	1				שתי כליות
	1			1	לב+כליה
		1			כבד+ריאה
	1				כבד + מעי
3	1	2	1	2	split liver
69	56	68	54	67	השתלות כליה מתורם חי
4	2	6	5	5	השתלות כבד מתורם חי
		1			ריאה מתורם חי
3					תרומה מחו"ל
282	280	231	279	260	סה"כ